

Zpracování strategického plánu pro Říčany

První fáze: sběr dat a příprava podkladů

Shrnutí podnětů z workshopů s odbory napříč úřadem

Vyhotoveno pro: Městský úřad Říčany
Zastoupeno: Kateřina Lauerová, tisková mluvčí
Jan Antoš, zastupitel
Zhotovitel: Participation Factory, s.r.o.
Datum: 8.1.2020

Klient

Město Říčany, které bylo třikrát za sebou vyhlášeno za nejlepší město pro život v ČR, dlouhodobě zapojuje své občany do rozhodování o městě prostřednictvím různých participativních procesů. Říčany se nachází zhruba 20 km od centra Prahy, jsou umístěny na hlavních dopravních trasách a jsou obklopeny přírodou. Říčany jsou oblíbeným místem pro život i návštěvníky.

O projektu

Vedení města se rozhodlo vytvořit dlouhodobý strategický plán pro horizonty let 2030, 2040, který zajistí jednotnou vizi a strategii pro město přes více volebních období. Pro vytvoření praktického dokumentu, nad kterým bude panovat shoda, je důležitý participativní postup. Zahnutí úřadu, vedení města, zastupitelů a veřejnosti do tvorby strategického plánu zajistí širokou shodu na dlouhodobé podobě městě. Cílem je do konce roku 2021 vytvořit srozumitelný, praktický dokument opřený o kvalitativní a kvantitativní výzkum, který bude reflektovat potřeby obyvatel. Projekt je rozdělen do šesti fází: úvodní zadání a sběr dat, širší sběr dat, příprava plánu, validace, zapracování připomínek a schválení a publikace. Tento dokument shrnuje poznatky z online workshopů s odbory a vedením města, které proběhly v rámci první fáze.

Postup

Pro sběr dat od úřadu bylo zorganizováno 13 online workshopů se zástupci jednotlivých odborů. Workshopy proběhly s následujícími odbory: Odbor kanceláře starosty, Odbor sociální a zdravotní (vedoucí), Oddělení investic, Vedení města, IT - vedoucí, Odbor životního prostředí, Odbor dopravy (a městská policie), Odbor školství a kultury a MAP, Odbor územního plánování, Odbor správy majetku, Odbor krizového řízení - vedoucí, Finance, audit, právní - vedoucí, při společném workshopu, Odbor stavební (vedoucí). Během workshopů proběhla facilitovaná diskuse, během níž se účastníci vyjádřili, jak vidí Říčany z pohledu soukromé osoby i z pohledu své agendy na úřadě. Účastníci měli dále možnost doplnit své poznámky prostřednictvím dotazníku, který jim byl rozeslán po workshopu. Výstupy každého workshopu jsou sepsány v protokolech. Níže sdílíme shrnutí podnětů napříč odbory: jak účastníci workshopů vnímají Říčany, jaké jsou klíčová témata k řešení a jaké jsou priority.

Říčany - domov i “atraktivní místo u Prahy”

Říčany. Domov, dětství a rodina. I atraktivní lokalita u Prahy, kde by chtěl žít každý. Vztah zaměstnanců města se liší podle toho, zda ve městě vyrůstali či žijí, a nebo zde jen dojíždí a pracují.

Všichni se však shodují na hlavní výzvě: **Růst v současné podobě je neudržitelný**

Klíčová témata:

Co křičí a jde řešit rychle:

parkování, údržba města, odpady

Scénář, který se opakuje:

Příliš mnoho, příliš rychle – nestíháme se přizpůsobit tempu růstu, chybí infrastruktura, chybí zdroje vody, kanalizace, chybí cesty, školy, zdravotnictví, hřbitov... a jen co něco postavíme, je to plné a můžeme začít znovu. Všechno je přetížené, i my.

Časté zmínění:

Nechceme se změnit k horšímu, chceme být “to příjemné malé město” s přírodou, sportovním vyžitím, komunitou, kde se chodí pěšky. Chceme setkávání, kulturu, sochy, korzo, malé krámky, stromy a parky. Chceme svůj klid a bezpečí.

Naprosto minoritní:

sociální sféra

Pod povrchem vše:

Okolní obce nám to kazí, ignorují územní plány, staví se, kde se dá, není žádná spolupráce - a jejich děti pak jezdí do školy k nám. Vývoj Říčan závisí i na vývoji ostatních obcí. Říčany jsou spádovým městem.

Nevíme, co dělá stavební úřad a co dělá územní plánování, riziko, že povolují, co nemají, dají na lobbisty a developery.

Změny ve vedení - co bude?

“Změny se plánují, ale nezapomeňte, že starý windows to neutáhne.”

Říčany, mladé a zelené město

Uprostřed zeleně, lesů a rybníků. S bohatým sportovním vyžitím, možností nákupu, zábavy i občanskou vybaveností. Vše potřebné je tak akorát v docházkové vzdálenosti pěšky, nebo na kole. Nechybí ani dětská hřiště, zároveň je město pro děti bezpečné.

A zároveň je ve městě vlaková zastávka s pravidelným a přímým spojením do centra Prahy - a tak není problém si pro cokoli navíc dojet. Do metropole je to 30 minut vlakem, nechybí ani autobusy.

Říčany zároveň mají až prvorepublikovou atmosféru. Ve městě nejsou sídliště, nechybí komunitní život a do veřejného života se zapojují občané, obec, neziskový i komerční sektor.

V Říčanech by chtěl žít každý

...a to je problém. Město i jeho okolí začíná být přelidněno a starosti to dělá nejen starousedlíkům, ale i radnici.

Zcela nejpálčivějším problémem je dopravní situace. Doprava je skloňována ve všech pádech a souvislostech. Dopravní špičky (cesta do zaměstnání, rozvoz dětí do škol) představují každodenní zácpy, nadměrná automobilová doprava se projevuje na znečištění vzduchu i okolí. Ve městě chybí parkování, řidiči, kteří z auta přesedají na vlak a míří dále do Prahy, parkují, kde se dá - i proto, že kolem metropole chybí PR parkoviště.

Živá výstavba posledních desetiletích klade zvýšená nároky na infrastrukturu - jejíž výstavba nedostačuje tempu výstavby bydlení. Tlak se projevuje především ve vodohospodářské oblasti. V okrajových oblastech chybí **vodovod i kanalizace**. Pro vodovod jednak začínají chybět zdroje vody, dále pak jeho absence vede stavitele k vrtání studní - a tím se dále zhoršuje hydrogeologická situace. Vzhledem k nízkému tlaku na DČOV (domácí čistírny odpadních vod) stavitelé preferují septiky, které však nevyvázejí v zákonem stanovených lhůtách a tím znečišťují podzemní vody. Nakonec je třeba odděleně řešit a dále využívat splaškové vody, které jsou v současnosti sedeny zároveň s odpadními.

Nadměrná výstavba představuje velkou obavu - do jisté míry oprávněnou. Rekreační oblasti na okrajích města ustupují zástavbě, zcela zásadnější je však situace v okolních obcích. Ty stavební činnost na svém území regulují nedostatečně a tak se zástavba přibližuje i k opačné straně hranice Říčan. Pro tyto obce jsou navíc Říčany Obcí s rozšířenou působností, takže mají odpovědnost např. za školství. Bohužel, s okolními obcemi se dosud nepovedlo navázat tolik potřebnou užší spolupráci a porozumění.

Spádovost služeb z okolních “neregulovaných” obcí je klíčem k pochopení situace zejména ve školství. Čerstvě postavená škola je již plná, je nutné stavět další budovy, zařízení pro trávení volného času dětí i mateřské školy. Počet dětí je však tak velký, že pokud bude postavena další škola, bude třeba ze zákona zajistit nové úředníky. Podobně nedostatkovi jsou i lékaři, zejména pak pediatři, ke kterým není úplně vhodné dojíždět do Prahy.

A nakonec, zatímco lidé z Říčan a okolí dojíždějí za prací do Prahy, pražská kriminalita se přesouvá do novostaveb v okolí Říčan. Nároky na policii tak rostou, malé město však metropoli nemůže konkurovat a ve sboru jen velmi těsně napanuje podstav. Všichni pracují pod tlakem.

Říčany, vzor správy

Občané i zaměstnanci úřadu jsou na své město a jeho progresivitu hrdí. Jsou si však vědomi, že tato pozice není zadarmo a v kontextu změn minulého roku cítí obavy.

Jednou z klíčových věcí je otázka rozpočtu, resp. to, že může být nižší, než očekávaný. Vzhledem k nezbytným (a neustálým) investicím do infrastruktury bude třeba řešit prioritizaci a změnit strategie. Pro budoucí rozvoj je tak klíčové optimalizovat cash flow, vyvážit provozní budovy a majetky s investicemi. Městu by pomohla i cenová mapa pozemků.

Velkým otazníkem je 6 budov úřadu, které v některých případech potřebují rekonstrukci a ani jedna není vybavena generátorem el. proudu a tedy chráněna proti black-outu. Navíc rozdělení do tolika budov není ideální pro jednoduchý styk s veřejností a spolupráci mezi odbory. Často je zmiňováno, že by bylo dobré úřad konsolidovat do jedné až dvou budov.

Rostoucí město ale klade zvýšené požadavky i na úředníky. Je nedostatek uchazečů o práci, nejsou dostatečně kvalitní. Jednotlivé odbory spolu nekomunikují ideálně, odbor územního plánování nespadá pod stavební odbor a tím vznikají nedorozumění a zmatky.

Tlak, pod kterým město je, se nejlépe ilustruje na stavu údržby městských prostranstvích a veřejné zeleně. Město místy působí zanedbaně, objevují se i problémy s odpadovým hospodářstvím.

Ideální strategický plán

Důvěra ve strategický plán se liší v závislosti na osobní zkušenosti, resp. na tom, kolik volebních období už úředník strávil na svém místě.

Základem strategického plánu by měla být jasná vize toho, kam se má město ubírat. Ta by neměla být ani snová, ale ani příliš přízemní a měla by reflektovat všechny trendy i rizika

současnosti. Měla by reflektovat všechny dotační výzvy stejně jako dlouhodobé plánování na krajské či celostátní úrovni.

Strategický plán by dále měl být pokud možno závazný. Jakkoli ze zákona není, politická reprezentace by se měla osobně zavázat jeho plněním a svůj závazek manifestovat. I proto je nutné, aby byl plán schválen napříč politickým spektrem a panovala nad ním shoda.

V ideálním případě má DSP dvě části.

První část je věnována vizi a její jasné, stručné a všeobecně srozumitelné komunikaci. Tato část je zveřejněna, komunikována s veřejností i organizacemi.

Druhá část je věnována konkrétním strategiím i dílčím krokům.

Druhá část rozpracovává jednotlivá témata, zasazuje je do finančního i technologického rámce a do kontextu dalších dlouhodobých dokumentů.

Stanovuje cíle a indikátory, které určují míru jejich plnění. Prioritizují.

Nastihují jednotlivé etapy plnění i praktické rozdělení rolí tak, aby se případný projektový manažer rychle zorientoval.

Zároveň, a to především, je tato část živým dokumentem, který průběžně reaguje na změny a vývoj a není jen v šuplíku.

Cílem je nezahltit úředníky a dát jim jasné instrukce co, kdy a jak dělat, a zároveň v nejširší možné - a užitečné - míře zapojit občany města.

Priority Říčan

Klíčovými prioritami k řešení jsou témata již zmíněná výše.

Na prvním místě je DOPRAVA (+ obchvat, údržba komunikací, další vlaková zastávka, elektromobilita...) a PARKOVÁNÍ (parkovací dům u nádraží, zpoplatnění parkování v centru).

Na druhém místě je VODOVOD, KANALIZACE, splašková kanalizace a ČOV (čistička odpadních vod).

Na třetím místě je téma udržitelného rozvoje města. Na jednu stranu není možné zcela zmrazit růst, na druhou je nezbytně nutné ho regulovat natolik, aby město stíhalo dostavovat potřebnou INFRASTRUKTURU i občanskou vybavenost (ŠKOLY, LÉKAŘI). Neméně důležité je pak udržení, resp. vylepšení genia loci, přírody, zeleně, KOMUNIT i URBANISTICKÉ KVALITY a života CENTRA.

K tomuto tématu však patří nejen omezení výstavby a přílivu nových obyvatel, ale i bytová politika s důrazem na sociální aspekty – aby se z Říčan nestalo drahé město jen pro VIP, ve kterém nebudou mít staří, nemocní a jinak znevýhodnění své místo.

Nedílnou součástí procesu pak bude i digitalizace a modernizace úřadu. Ať už v jedné moderní budově, či z pohledu používání datových schránek či on-line přístupu na úřady. Zlepšení údržby města je na pořadu dne, participace rozhodně nesmí zmizet.

Nakonec, velkou výzvou je a bude zapojení okolních obcí do procesu plánování. Je třeba vedení těchto obcí předložit jasné argumenty, proč se přidat a představit i finanční benefity, které ze společné cesty mohou mít.
